

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. ректора _____ О. Я. Чебикін
«31» _____ *серпень* _____ 2021 р.

**КОНЦЕПЦІЯ ПАРТНЕРСЬКОГО УПРАВЛІННЯ
ПІДГОТОВКОЮ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
У ДЕРЖАВНОМУ ЗАКЛАДІ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»**

Схвалено рішенням вченої ради
Університету Ушинського
(протокол від «31» серпень 2021 р. № 2)

Уведено в дію наказом
від «31» серпень _____ 2021 р. № 311

СТРУКТУРА (РОЗДІЛИ) КОНЦЕПЦІЇ

1. Актуальність створення Концепції.	3
2. Мета та завдання Концепції.	3
3. Джерела для створення Концепції та її учасники	4
4. Принципи реалізації Концепції.	6
5. Напрямки реалізації Концепції	9
6. Очікувані результати від реалізації концепції.	11
7. Відповідальність за реалізацію концепції.	12
8. Ризики щодо реалізації концепції.	12
9. Показники ефективності концепції.	13

1. АКТУАЛЬНІСТЬ СТВОРЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ

У сучасних умовах існуюча система підготовки та перепідготовки викладачів ПТО має певні недоліки: недосконале партнерство, недостатня освітня складова в майстрів виробничого навчання, відсутність механізмів проведення виробничих (технологічних) практик на підприємствах роботодавців.

У Стратегії розвитку професійно-технічної освіти на період до 2023 року, що була прийнята на засіданні колегій МОН України, стверджується, що оновлення системи професійно-технічної освіти протягом наступних 3 років, відбуватиметься за чотирма ключовими умовами: побудова ефективної системи управління, посилення співробітництва закладів освіти з бізнесом, вдосконалення змісту та якості такої освіти, а також його популяризація.

Реалізація окреслених проблем можлива через удосконалення партнерства та модернізацію моделі підготовки майбутнього викладача ПТО та перепідготовки викладачів закладів ПТО, рівень професійної підготовки яких відповідав би сучасним вимогам ринку праці. У цьому контексті практична складова фахової підготовки вимагає застосування сучасного обладнання та технологій у процесі формування професійних компетентностей майбутніх викладачів ПТО.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КОНЦЕПЦІЇ

Мета концепції: побудова ефективних механізмів управління підготовкою викладацьких кадрів ПТО в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (у подальшому Університет Ушинського) на основі партнерства (PBG) та їх апробація із залученням досвіду учасників-партнерів проекту.

Завдання концепції:

- створити умови впровадження ефективних механізмів управління на основі партнерства в систему підготовки викладацького складу для закладів професійної освіти;
- впровадити механізми, засновані на партнерській взаємодії та стандартизації, в систему підготовки майбутніх викладачів ПТО в Університеті Ушинського за спеціальністю 015 Професійна освіта (Дизайн);
- побудувати ефективну взаємодію на основі партнерства між Університетом Ушинського, закладами професійної освіти та іншими зацікавленими сторонами;

- забезпечити поширення позитивних результатів впровадження механізмів заснованих на партнерській взаємодії та стандартизації в Університеті Ушинського серед закладів вищої освіти з підготовки фахівців у галузі професійної освіти;
- вдосконалити механізми реалізації партнерства на регіональному (державному) рівні.

3. ДЖЕРЕЛА ДЛЯ СТВОРЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ТА ЇЇ УЧАСНИКИ

Джерела, на яких базується Концепція:

- Закони України «Про вищу освіту», «Про професійну освіту», «Про державно-приватне партнерство».
- Положення про організацію контролю та оцінювання знань студентів Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (від 27.02.2020 р., протокол №7).
- Положення про організацію освітнього процесу Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (від 21.05.2020 р., протокол №8).
- Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (від 27.01.2021 р., протокол №20)
- Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України / Наказ Міносвіти № 93 від 08.04.93.
- Про впровадження елементів дуальної форми навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників : Лист Департаменту професійної освіти МОН України № 3-545 від 14.07.2017.
- Про впровадження елементів дуальної системи навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників : Наказ МОН України від 16.03.2015 р. № 298.
- Про схвалення Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 р. № 660-р.
- «Стратегічні пріоритети та план розвитку Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського на 2014-2022».
- Положення «Про реалізацію проектів, програм міжнародної співпраці та управління коштами грантів у Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (від 27.02.2020 р., протокол № 7)

- Наказ Університету Ушинського «Про створення робочої групи для реалізації проєкту Erasmus + KA2 CBHE «Нові механізми управління, засновані на партнерських відносинах та стандартизації професійної освіти в Україні (PAGOSTE)»» (№ 75 від 04 березня 2020 р.).

На момент розробки Концепції наявне партнерство існувало на основі укладених 5 договорів із закладами освіти та 2 договорів із роботодавцями.

Учасники впровадження Концепції:

- Університет Ушинського;
- Володимир-Волинський педагогічний фаховий коледж ім. А. Ю. Кримського;
- Державний навчальний заклад «Одеський професійний ліцей сфери послуг Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського»;
- Заклад загальної середньої освіти I-III ступенів художньо-естетичного профілю імені К. Костанді;
- Одеський міжшкільний навчально-виробничий комбінат № 2 Одеської міської ради Одеської області;
- Одеський міжшкільний навчально-виробничий комбінат №3 Одеської міської ради Ради Одеської області;
- Державний заклад «Одеський центр професійно-технічної освіти державної служби зайнятості»;
- ТОВ «Промисловий дизайн одягу».

У процесі реалізації Концепції планується розширити партнерську мережу за рахунок укладення 5 договорів із закладами освіти та 5 договорів із роботодавцями.

Потенційні партнери:

- Володимир-Волинський центр професійної освіти;
- Державний навчальний заклад «Одеський професійний ліцей будівництва та архітектури»;
- Одеський корпоративний комп'ютерний коледж;
- Видавництво «Астропринт».

Попередні консультації з потенційними партнерами, які вказані вище, гарантують їхнє активне залучення. Здійснення партнерства на підставі договорів передбачає залучення представників потенційних партнерів у процес підготовки конкурентоздатних кадрів із подальшим працевлаштуванням з урахуванням потреб партнерів, до процесу підвищення кваліфікації виробничої складової здобувачів; до впровадження нових технологій, виступати кураторами дослідницьких та творчих проєктів, проводити освітню діяльність на умовах погодинної оплати.

Реалізація вищезазначених шляхів партнерських відносин може бути утруднена через низьку фінансову мотивацію потенційних партнерів, відсутність потреби в нових кадрах, погіршення епідеміологічної ситуації, спричиненої COVID-19, що унеможлиблює досягнення очікуваних результатів у повному обсязі.

Зацікавлені сторони:

- здобувачі вищої освіти спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн) Університету Ушинського;
- керівний та викладацький склад закладів професійно-технічної освіти;
- науково-педагогічні та педагогічні працівники суміжних закладів вищої освіти;
- роботодавці;
- представники громадськості.

4. ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІ КОНЦЕПЦІЇ:

- Партнерство.
- Довіра та відкритість до співпраці.
- Чесність (надання достовірної інформації) та прозорість.
- Законність, рівноправність і добровільність.
- Дотримання етичних правил.
- Взаємна відповідальність.
- Узгодження інтересів усіх зацікавлених сторін.

Передумови реалізації Концепції.

З 2015 року до тепер Університет Ушинського здійснює підготовку здобувачів вищої освіти зі спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн) на першому (бакалаврському) рівні за системою: МОН України затверджує освітні стандарти, Університет Ушинського на базі цих стандартів розробляє освітньо-професійні програми та навчальні програми дисциплін для спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн). Теоретично-професійна підготовка проходить на базі Університету Ушинського, практично-професійна підготовка здійснювалась за угодами із вищезазначеними освітніми закладами та установами в умовах аудиторного навчання та в майстернях без залучення до виробничого процесу, тобто однофазно. Моніторинг серед працевлаштованих випускників 2019/2020 року показав, що молоді викладачі ПТО відчують брак практичних навичок з виробничої складової. Адміністративний та викладацький склад закладів ПТО у своїх коментарях також наголошували про необхідність забезпечити майбутніх викладачів ПТО умовами отримання

виробничого досвіду відповідно до предметної спеціалізації (дизайну одягу, комп'ютерної графіки).

Попередній досвід висвітлив такі шляхи підвищення якості підготовки майбутніх викладачів ПТО:

- необхідність впровадження різних видів спеціалізованих практик (проектна, конструкторська тощо);
- формальність виробничої практики в умовах учбових майстерень перевести на бази виробництва за угодами з роботодавцями;
- забезпечення можливістю безпосередньо приймати участь у виробничому процесі;
- узгодження освітніх вимог рівня підготовки відповідно до вимог роботодавців
- створення освітньо-виробничої платформи партнерської взаємодії.

Реалізація виробничої складової у підготовці майбутніх викладачів ПТО можлива через укладання трьохсторонніх угод про співпрацю між Університетом Ушинського, закладом ПТО та представниками виробництва шляхом рівневої партнерської взаємодії:

Організаційний рівень. Залучення партнерів до всіх рівнів підготовки:

1) 5 закладів ПТО шляхом укладання партнерських угод з метою:

- залучення до освітнього процесу (викладання практичних дисциплін з педагогіки та методики навчання, оцінювання випускних робіт, проведення практики, проведення досліджень в межах випускних робіт на базі закладів ПТО тощо);
- залучення до розробки навчальних програм (об'єм практики, співвідношення фахових та педагогічних дисциплін);
- проведення спільних дослідницьких проєктів;
- залучення до проведення профорієнтаційної роботи.

2) 5 роботодавців зі сфери дизайну шляхом укладання партнерських угод з метою:

- підвищення кваліфікації за фахом науково-педагогічного складу Університету Ушинського;
- залучення до освітнього процесу (викладання практичних дисциплін, проведення практики, оцінювання, проведення досліджень в рамках курсових (кваліфікаційних) робіт на базі партнерів тощо).

Освітній рівень.

- Залучення викладачів закладів ПТО до викладання психолого-педагогічного циклу дисциплін.

Завдання: розробити навчальний план з мінімальною кількістю дисциплін, що викладаються викладачами-практиками за рахунок вибіркового дисциплін.

Очікуваний результат: підвищення якості педагогічних практичних навичок та підвищення рівня професійної педагогічної самоідентифікації.

- Збільшення кількості практичних блоків за рахунок впровадження різних типів спеціалізованих практик.

Завдання: укласти договори про проходження практики в рамках партнерських відносин.

- Залучення до розробки освітньо-професійних програм, навчальних програм практик, розробки звітної документації з практик, до складання графіків практик.
- Внесення в освітньо-професійну програму, навчальні програми та програми підвищення кваліфікації фахової компетентності з реалізації механізмів управління на основі партнерства.
- Створення атестаційної комісії у складі: представники закладів ПТО, роботодавці, викладач ЗВО.

Завдання: визначити критерії та показники оцінювання якості знань та вмій здобувачів освіти із залученням представників закладів ПТО та роботодавців у відповідності до Положення про організацію контролю та оцінювання знань студентів Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Очікуваний результат: більш об'єктивне оцінювання.

Інституційний рівень.

- Створення ресурсного центру для реалізації освітньо-виробничої платформи партнерської взаємодії.
- Укладення партнерських договорів з 5 закладами ПТО та 5 роботодавцями.

Завдання: пошук партнерів, розробка та укладення типового договору.

Очікувані результати: збільшення місць практики для студентів, рекрутинг кадрів для викладання певних практичних дисциплін.

- Вхідження в наглядові ради закладів ПТО.

Завдання: пошук закладів ПТО, що створюють наглядові ради та запропонувати участь викладачів Університету Ушинського в таких радах.

Очікувані результати: визначення потреб закладів ПТО.

У результаті реалізації Концепції очікується значне покращення змісту навчання за рахунок залучення провідних вузькопрофільних спеціалістів-практиків, відповідність знань та практичних навичок до реалій сучасної індустрії, об'єктивність оцінювання на засадах квалітологічного підходу, відповідність потребам закладів ПТО та ринку праці за трьома зазначеними рівнями.

Таким чином, Університет Ушинського підвищить якість освітнього процесу та модернізує модель з підготовки фахівців у галузі професійної освіти, що забезпечить випускників конкурентоздатним рівнем на ринку праці та сприяє успішному працевлаштуванню, заклади ПТО отримують кваліфікованих викладачів практичного навчання у галузі професійної освіти, роботодавці отримують можливість покращення маркетингової інноваційної діяльності у виробництві за рахунок дослідницьких та творчих проєктів студентів.

Координацію та ефективний менеджмент партнерської діяльності планується реалізувати шляхом укладання договорів або партнерських угод із прописаними умовами співпраці.

5. НАПРЯМКИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ

5.1. Створення Ресурсного центру професійної освіти з технологій дизайну.

Покращення якості фахової (виробничої) та педагогічної підготовки умов майбутніх викладачів ПТО реалізується через створення освітньо-виробничої платформи партнерської взаємодії Ресурсного центру професійної освіти з технологій дизайну (далі – Центр) між здобувачами вищої освіти, роботодавцями та/або замовниками послуг і викладачами/майстрами виробничого навчання, де Університет Ушинського виступає в якості координатора.

Основні завдання Центру:

1. Підготовка здобувачів вищої освіти до трудової діяльності на етапі освіти через розвиток професійних та загально-професійних компетентностей.
2. Забезпечення ефективної взаємодії та координації діяльності Центра, факультету, кафедр у визначенні шляхів перетворення та розвитку всіх видів діяльності, спрямованих на формування компетентностей з фаху.
3. Реалізація вимог державних освітніх стандартів, освітньо-професійних програм та навчальних планів з підготовки бакалаврів через формування компетентностей та працевлаштування.
4. Забезпечення взаємодії з роботодавцями, яка ґрунтується на засадах партнерства щодо проходження здобувачами вищої освіти виробничих практик, реалізації квалітологічного підходу до організації процесу професійної підготовки майбутніх викладачів ПТО, визначення шляхів забезпечення конкурентоздатності майбутніх викладачів ПТО, оцінки якості професійної підготовки майбутніх викладачів ПТО та їх працевлаштування.
5. Створення електронної бази з питань підвищення кваліфікації викладачів ЗПТО.

5.2. Залучення роботодавців до процесу підготовки здобувачів вищої освіти на основі партнерства:

- Проведення спільної профорієнтації (презентації професій, ярмарок ідей, майстер-класи тощо);
- проведення спільних дослідницьких та творчих проєктів в межах курсових (кваліфікаційних) робіт;
- розробка навчальних програм дисциплін, програм з практик;
- розробка рівнів оцінювання якості сформованості професійної компетентності здобувачів вищої освіти;
- участь в атестації здобувачів вищої освіти.

5.3. Підтримка партнерських відносин.

Для підтримки партнерства між закладами ПТО та роботодавцями з однієї сторони та Університету Ушинського з іншої сторони необхідно впровадити наступні заходи:

- Проведення 2 круглих столів для дослідження потреб у кваліфікованих викладачах закладів ПТО із залученням закладів ПТО, МОНУ.

Завдання: організація круглих столів на регулярній основі за участі мінімум 5 ЗПТО та роботодавців.

Очікувані результати: краще розуміння потреб закладів ПТО та роботодавців, які будуть відображенні в оновлених навчальних планах і враховані в змісті навчальних програм.

- Он-лайн школа професійної освіти з метою створення умов вивчення освітніх курсів більшою аудиторією; он-лайн школа має зворотній зв'язок, а курс відповідає безпосередньо за передачу знань та навичок. Однією з важливих метрик курсу може бути «застосовність» отриманих знань або навичок на практиці оффлайн.

Завдання: розробка матеріалів для проведення он-лайн школи.

- *Очікувані результати:* поліпшення навчання, що вимірюється результатами тестування, покращене сприйняття навчання в онлайн форматі.
- Проведення підвищення кваліфікації викладачів закладів ПТО на базі Університету Ушинського з метою підвищення професійної підготовки у бінарному форматі.

Завдання: розробка програм підвищення кваліфікації.

Очікувані результати: підвищення рівня сформованості професійної компетентності.

- Проведення підвищення кваліфікації (стажування) викладачів інших закладів вищої освіти на базі Університету Ушинського з метою підвищення професійної підготовки із галузевою складовою.

Завдання: розробка програм підвищення кваліфікації.

Очікувані результати: підвищення рівня сформованості професійної компетентності.

Підготовка різних категорій слухачів та здобувачів

Категорія слухачів	Здобувачі ЗВО спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн)		Слухачі з професійної освіти (дизайн)			
			Науково-педагогічні працівники	Викладачі закладів ПТО	Майстри виробничого навчання	Фахівці індустрії
Зміст підготовки	<i>Освітня складова</i>	<i>Фахова складова</i>				
	Базова підготовка за ОПП	Практична підготовка за програмами практик	Навчальна програма підвищення кваліфікації	Навчальна програма підвищення кваліфікації	Навчальна програма стажування	Навчальна програма з педагогічною складовою
Форми підготовки	Фахова та предметна підготовка (лекції, практичні заняття, семінари тощо)	Проектна діяльність	Викладання, дослідження (семінари, тренінги, воркшоп)	Викладання, проведення практичних занять, семінари, майстер-класи, участь в атестації здобувачів ЗВО	Викладання, проведення занять з професійно-практичної підготовки, майстер-класи	Викладання, проведення практичних занять

6. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ

<i>Очікуваний результат</i>	<i>Час досягнення</i>
<ul style="list-style-type: none"> Модернізація існуючих та/або розробка освітніх програм з професійної освіти у відповідності до потреб і вимог ринку праці на засадах обміну досвідом між представниками різних зацікавлених сторін від професійної педагогічної освіти. 	<i>Квітень 2021</i>
<ul style="list-style-type: none"> Розроблені матеріали і структура підвищення кваліфікації викладацького складу закладів ПТО у співпраці із закладами ПТО. 	<i>Вересень 2021</i>
<ul style="list-style-type: none"> Розроблені матеріали і структура підвищення кваліфікації викладацького складу Університету Ушинського (інших ЗВО) у співпраці із закладами ПТО. 	<i>Вересень 2021</i>
<ul style="list-style-type: none"> Збільшення місць проходження практики в закладах ПТО та на виробництві. 	<i>Жовтень 2021</i>

План заходів реалізації концепції

Заходи	Відповідальні за реалізацію	Дата	Індикатор виконання
Розробка навчально-методичного комплексу підготовки здобувачів ЗВО	Петухова Т. А., Усов В. В., Артемьєва І. С.	Травень, 2021	Розроблений навчально-методичний комплекс підготовки здобувачів ЗВО
Розробка навчально-методичного комплексу підвищення кваліфікації (стажування) різних категорій слухачів	Петухова Т. А., Усов В. В., Артемьєва І. С.	Червень, 2021	Розроблений навчально-методичний комплекс підвищення кваліфікації (стажування) різних категорій слухачів
Розробка положення про ресурсний центр професійної освіти з технологій дизайну	Койчева Т. І., Петухова Т. А., Артемьєва І. С.	Вересень, 2021	Розроблене і затверджене положення про ресурсний центр професійної освіти з технологій дизайну
Створення ресурсного центру професійної освіти з технологій дизайну	Усов В. В., Петухова Т. А., Артемьєва І. С.	Жовтень, 2021	Створений і почав функціонувати ресурсний центр професійної освіти з технологій дизайну
Укладання угод про співробітництво з зацікавленими сторонами	Усов В. В., Петухова Т. А., Артемьєва І. С.	Протягом 2021 року	Укладено не менше 3 угод про співробітництво

7. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА РЕАЛІЗАЦІЮ КОНЦЕПЦІЇ

Спільна відповідальність за реалізацію Концепції покладена на:

- керівника (гаранта) та членів проєктної групи освітньо-професійної програми «Професійна освіта (Дизайн)»;
- керівників Університету Ушинського, співробітників кафедри технологічної та професійної освіти;
- команду проєкту Erasmus+ PAGOSTE в Університеті Ушинського.

8. РИЗИКИ ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ

Основні ризики, пов'язані з реалізацією Концепції:

- Зниження мотивації абітурієнтів до вступу в Університет Ушинського для здобуття вищої освіти зі спеціальності 015 Професійна освіта (Дизайн) через брак сучасного обладнання в системі фахової практичної підготовки, пасивна участь роботодавців у профорієнтаційній роботі та популяризації досягнень у сфері професійної освіти.

- Фінансові ризики через неспроможність сплати за навчання, що знижує кількість навчаючих.
- Погіршення епідеміологічної ситуації, спричиненої COVID-19, що унеможлиблює досягнення очікуваних результатів у повному обсязі.
- Закриття підприємства партнера.
- Брак кваліфікованих кадрів Університету Ушинського через звільнення, хвороби тощо.

9. ПОКАЗНИКИ ЕФЕКТИВНОСТІ КОНЦЕПЦІЇ

- Оновлені освітньо-професійної програми, зокрема визначені компетентності за вимог роботодавців.
- Оновлені програми навчальних дисциплін шляхом партнерської взаємодії.
- Проведені відкриті майстер-класи із застосуванням сучасних освітніх технологій.
- Укладено угоди про співпрацю (що найменше 3 угод).
- Щорічний моніторинг здобувачів вищої освіти щодо їхньої зацікавленості у працевлаштуванні за фахом після закінчення навчання в Університеті Ушинського.
- Кількість здобувачів вищої освіти, працевлаштованих на замовлення зацікавлених сторін, не менше ніж 50 % від випуску.

Після завершення проєкту подальша реалізація Концепції та впровадження отриманих результатів передбачається за рахунок власних ресурсів та налагоджених партнерських відносин.